

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Transportbyrån, I2

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Christian Wikström	Bitr. avdelningschef Niklas Karlman	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp. Beslut

Nr 12

Trafikförsörjningsprogram
ÅLR 2020/1769

Beslut

Beslöts anta projektdirektiv för projektet ”Trafikförsörjningsprogram 1” enligt **bilaga I120E23**.

Motivering

Landskapsförvaltningen tillämpar projektstyrning enligt PPS-modellen där projektdirektivet är det inledande styrdokumentet. Projektdirektivet anger ramarna för hur landskapsregeringen ska arbeta fram ett trafikförsörjningsprogram.

Trafikförsörjningsprogram 1 ska vara fastslaget senast 31.12.2020.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg trädde i kraft den 3 december 2009. Övergångsperioden för ratificeringen av denna lag är 10 år, vilket betyder att i den stiftade åligganden bör genomföras senast 3.12.2019.

Den tidigare Landskapslagen om yrkesmässig trafik på Åland har uppdaterats till att stöda dagens samhälles behov samt till att uppfylla EU-förordningens krav. Landskapslag (60/2019) om ordnande av kollektivtrafiktjänster trädde i kraft 1.9.2019. Enligt 5 § i nämnda lag är landskapsregeringen inom sitt behörighetsområde skyldig att i ett trafikförsörjningsprogram fastställa omfattningen av och nivån på servicen i den kollektivtrafik för vilken ersättning för allmän trafik utbetalas av landskapet.

Trafikförsörjningsprogram 1

Projektdirektiv

1 Projektnamn

Trafikförsörjningsprogram 1

2 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg trädde i kraft den 3 december 2009. Övergångsperioden för ratificeringen av denna lag är 10 år, vilket betyder att i den stiftade åligganden bör genomföras senast 3.12.2019.

Den tidigare Landskapslagen om yrkesmässig trafik på Åland är drygt fyrtio år gammal och har uppdaterats till att stöda dagens samhälles behov samt till att uppfylla EU-förordningens krav. Landskapslag om ordnande av kollektivtrafiktjänster trädde i kraft 1.9.2019.

Ett viktigt komplement till den nya landskapslagen är trafikförsörjningsprogrammet (TFP).

Trafikförsörjningsprogrammet ska innehålla en redovisning av:

- a. behovet av kollektivtrafik på Åland samt mål för kollektivtrafikförsörjningen,
- b. alla former av kollektivtrafik, både trafik som bedöms kunna utföras på kommersiell grund och trafik som landskapsregeringen avser att ombesörja och i övrigt möjliggöra på grundval av allmän trafikplikt,
- c. åtgärder för att skydda miljön,
- d. tidsbestämda mål och åtgärder för anpassning av kollektivtrafik med hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättning samt
- e. de bytespunkter och linjer som ska vara fullt tillgängliga för alla resenärer.

Nuvarande trafikavtal gäller till 31.12.2021 och därefter behöver en upphandlad trafik ta vid enligt ett TFP, vilket betyder att TFP och upphandlingen ska göras inom 2 års tid. Målsättningen är att TFP ska vara klart inom 2020 för att ge tillräckligt tidsutrymme åt upphandlingsprocessen.

Det har i bland annat Kollektivtrafikutredningen 2014 identifierats ett behov av att utveckla kollektivtrafiken på Åland så att den bättre kan betjäna invånarna som ett attraktivt transportalternativ.

Kollektivtrafiken berör flera av de strategiska utvecklingsmålen i Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. Utvecklingen av kollektivtrafiken har av ansvariga för strategiskt utvecklingsmål 5 "Attraktionskraft för boende, besökare och företag" pekats ut som det mest prioriterade delmålet för att uppfylla utvecklingsmålet. Även inom strategiskt utvecklingsmål 6 samt 7, "Markant högre andel energi från förnyelsebara energikällor och ökad energieffektivitet" samt "Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster", bidrar en utvecklad kollektivtrafik till uppfyllandet. Inom den sociala hållbarheten bidrar kollektivtrafiken till strategiskt utvecklingsmål 2 "Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället".

Utvecklingen av kollektivtrafiken görs i två påföljande projekt med varsitt TFP. I det första projektet tas Trafikförsörjningsprogram 1 fram och som till stor del baseras på dagens trafik men med justeringar, främst i tätortstrafiken. I det följande projektet tas följande trafikförsörjningsprogrammet, Trafikförsörjningsprogram 2, fram vilket utvecklar kollektivtrafiken för att möta behoven från det åländska samhället. Trafiken upphandlas enligt respektive TFP.

3 Projektets mål

Projektmål: Trafikförsörjningsprogram 1 fastslaget senast 31.12.2020 med start av upphandlad trafik 1.1.2022. Trafikförsörjningsprogram 1 gäller tills Trafikförsörjningsprogram 2 tar vid, vilket är okänt vid detta tillfälle.

Som **effektmål** ska kollektivtrafiken uppfylla visionen och de övergripande målen från kollektivtrafikutredningen:

Vision: Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem

Övergripande mål: Attraktiva resor

Tillgänglighet och sammanhållet Åland

Effektiva resor med låg miljö- och hälsopåverkan

vilka bryts ner i tidsbundna mål i trafikförsörjningsprogrammet.

I och med projektarbetet kommer även följande mål att uppnås:

- Kollektivtrafikmyndigheten får huvudansvaret för samtlig kollektivtrafik
- Den ekonomiska strukturen (bl.a. taxor och zoner) för kollektivtrafiken fastslås i förordning
- Tätorts- och landsbygdstrafik integreras med varandra
- Kollektivtrafiken upphandlas istället för att tilldelas

Digitaliseringen av kollektivtrafiken görs inom ett pågående samordnat arbete för digitalisering och harmonisering av både kollektivtrafiken och skärgårdstrafiken.

4 Underlag

Kollektivtrafikutredningen 2014

Landskapslag (1976:33) om yrkesmässig trafik

Landskapslag (2019:60) om ordnande av kollektivtrafiktjänster

Ålands landskapsregerings beslut (2008:77) om ändring av 2 § Ålands landskapsregerings beslut om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland

Landskapsförordning (2008:140) om skolskjutsning

Ålands landskapsregerings beslut (2011:24) om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland

Ålands landskapsregerings beslut (2015:72) om ändring av 2 § Ålands landskapsregerings beslut om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg

5 Kontaktpersoner

Niklas Karlman *projektägare, byråchef Transportbyrån*

Gunnar Westling *projektledare*

6 Tidsplan och kalkyl för förberedelserna

Delleveranser under projektet:

Projektplan 18.3.2020
Remissrunda av Trafikförsörjningsprogram 1 30.9.2020

7 Projektmål, krav och önskemål

7.1 Resultat

Ett godkänt trafikförsörjningsprogram som uppfyller lagkraven i Landskapslag (2019:60) om ordnande av kollektivtrafiktjänster samt effektmålen definierade i kollektivtrafikutredningen.

7.2 Tidpunkt

Trafikförsörjningsprogram 1 ska vara klart senast 31.12.2020

7.3 Kostnad

Löner 45 000 euro
Studieresor 5 000 euro
Extern kompetens 10 000 euro

7.4 Projektmålets prioritering

Prioritering: Resultat Tidpunkt Kostnad

8 Finansiering

Via projektjästen för kollektivtrafikutveckling, beviljad i budget 2020.

9 Övrigt

Stygrupp och referensgrupp tillsätts i projektplan